

49

Van: VWS
Verzonden: donderdag 3 januari 2013 17:08
Aan: FIN @MINELENI.NL
Onderwerp: FW: reactie PVT
Bijlagen: PVT.reactie_TPD.VWS.130103.pdf

Dag allemaal,

Ter info de schriftelijke inbreng van het Platform Verkooppunten Tabak.

Zoals gezegd zullen wij eea in een totaaloverzicht verwerken.

Groet,

Van: VWS
Verzonden: donderdag 3 januari 2013 16:59
Aan: VWS
Onderwerp: FW: reactie PVT

Dit is de eerste reactie. Ik moet zo weg, maar ben er morgen weer.

Groetjes,

Van: [dr2.nl]
Verzonden: donderdag 3 januari 2013 16:59
Aan: VWS
CC: PVT
Onderwerp: TPD: reactie PVT

Geachte mevrouw

Hierbij stuur ik u de reactie van het Platform Verkooppunten Tabak (PVT) op de concept Tabaksproductenrichtlijn (TPD).

Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van onze reactie dan hoor ik dat uiteraard graag.

Met vriendelijke groet,

PVT

Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport
t.a.v. de heer drs. M.J. Van Rijn
Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

4 januari 2013

Betreft: Standpunten tav herziening Tobacco Products Directive

Geachte heer Van Rijn,

Op 19 december 2012 publiceerde de Europese Commissie het voorstel voor de herziening van de Europese Tobacco Products Directive¹ (TPD). We zijn blij dat deze publicatie, ondanks het aftreden van Eurocommissaris Dalli, toch nog voor 2013 heeft plaatsgevonden.

In grote lijnen kunnen we ons vinden in het voorstel van de Europese Commissie mbt de herziening van de TPD. Er zijn echter ook enkele ontwikkelingen die ons zorgen baren. Graag informeren we u over onze standpunten ten aanzien van de verschillende elementen uit de TPD.

Ingrediënten en emissies

TNICO en aanleveren ingrediënten in tabak

De EC stelt voor om de grenswaarden van Teer, Nicotine en Koolmonoxide (TNICO) ongewijzigd te laten, zoals vastgesteld in de Richtlijn uit 2001². Tevens blijft de meldplicht van de tabaksindustrie voor ingrediënten onverminderd van kracht. Wel zal gebruik gemaakt moeten worden van een elektronisch format voor het aanleveren van de gegevens en moet ondersteunde data, zoals marketing rapporten, worden aangeleverd. Alle data, mits vertrouwelijk, zal worden gepubliceerd. De harmonisatie van de rapportage zal de administratieve last voor de industrie, lidstaten en Europese Commissie verminderen en zal vertrouwelijkheid beter kunnen waarborgen. Nieuwe of aangepaste tabaksproducten mogen straks pas op de markt worden gebracht als de ingrediënten zijn aangeleverd.

Ons standpunt

We ondersteunen deze voorstellen van de Europese Commissie van harte.

¹ http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/com_2012_788_en.pdf

² <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2001L0037:20090807:EN:PDF>

Additieven

De TPD uit 2001 voorziet niet in een geharmoniseerde regeling mbt additieven. In de praktijk leidt dit ertoe dat in sommige lidstaten ingrediënten verboden zijn maar in andere lidstaten niet. De herziene richtlijn voorziet in het verbieden van smaakstoffen zoals fruitsmaken en chocola. Testpanels zullen de uiteindelijke keuzes maken. Ook additieven die geassocieerd kunnen worden met energie en vitaliteit of de indruk wekken dat er gezondheidsvoordelen aan kleven, zoals cafeïne of vitaminen, zullen verboden worden. Ten slotte stelt de Europese Commissie voor om smaken die toegevoegd worden aan filter of papier te verbieden, zoals mentholcapsules. Tabaksproducten met een verhoogde toxiciteit of verslavendheid mogen niet op de markt worden gebracht. Een uitzondering op alle bovenstaande maatregelen wordt gemaakt voor producten anders dan sigaretten, shag en rookloze tabak. Deze uitzondering wordt onderbouwd doordat de TPD zich met name richt op het voorkomen dat jongeren beginnen met roken. Vooral oudere consumenten roken andere tabaksproducten dan sigaretten, shag en rookloze tabak. Zodra blijkt dat jongeren meer van de uitgezonderde producten gaan roken, zal de uitzondering worden opgeheven.

Ons standpunt

We ondersteunen de voorstellen ten aanzien van het verbieden van stoffen die tabak aantrekkelijker maken. Dat is ook geheel in lijn met artikel 9 en 10 van het WHO Kaderverdrag Tabak, het FCTC³. Smaakbeleving en het onderdrukken van de vieze smaakjes vergroten de kans dat jongeren zullen blijven roken nadat ze het een keer hebben geprobeerd. Ook zijn ze misleidend.

Het is echter niet duidelijk welke stoffen precies onder het verbod vallen. Het is ook lastig vast te stellen wanneer een smaak overheersend wordt. Derhalve zou een volledig verbod van alle stoffen die de aantrekkelijkheid vergroten, zoals suikers, zoetmakers, specerijen en kruiden, meer duidelijkheid geven en de implementatie in heel Europa vereenvoudigen.

Daarnaast maken we ons er zorgen over dat het verbod op aantrekkelijk makende stoffen niet van toepassing is op sigaren, cigarillo's en pijptabak. De Europese Commissie is van mening dat dit niet nodig is omdat deze producten vooral door oudere consumenten worden gebruikt en de TPD gericht is op het voorkomen van beginnen met roken door jongeren. De laatste tijd verschijnen steeds meer cigarillo's op de markt in sigarettenverpakkingen en vaak met smaakjes/aroma's zoals kersen en perzik.

Afbeelding 1: (nieuwe) cigarillo's op de Nederlandse markt

In Canada⁴ heeft de gezondheidsminister in 2009 aangekondigd om alle cigarillo's met smaakjes te verbieden. Dat leidde tot een daling van ruim 30% in het gebruik van cigarillo's onder jongeren. De tabaksindustrie vond echter reeds een maas in de wet voordat de wet van kracht werd door afmeting en karakteristieken van de producten aan

³ www.fctc.org

⁴ http://www.metisonline.ca/index.php?option=com_content&view=article&id=2539:canadian-kids-still-smoking-flavoured-cigarillos&catid=21:clips-for-safekeeping&Itemid=15

te passen, zoals het verwijderen van filters waardoor de producten wettelijk niet meer als cigarillo's werden gezien. De daling was mogelijk nog groter geweest. Een dergelijke ontwikkeling zal zich waarschijnlijk ook in Nederland en Europa voordoen. Op het moment dat smaakjes en aroma's wel in sigaren en cigarillo's zijn toegestaan, zullen er verschillende producten op de markt komen die meer op cigarillo's lijken dan op sigaretten en onder de definitie van cigarillo vallen om zo het verbod op additieven te omzeilen. Een ander nadeel van deze maatregel is dat de prijs van cigarillo's een fractie is van die van sigaretten doordat een lager accijnstarief erop van toepassing is.

Afbeelding 2: cigarillo's voor invoering van verbod smaakstoffen in Canada en erna⁵

Wij bepleiten daarom een volledig verbod van aantrekkelijk makende additieven voor alle tabaksproducten, inclusief cigarillo's, sigaren en pijp.

Etikettering en verpakking

De TPD verplicht gecombineerde gezondheidswaarschuwingen van foto's en tekst op 75% van de voor- en achterkant van sigaretten en shag. Hierdoor zullen Europese, en dus ook Nederlandse pakjes, qua grootte van de gezondheidswaarschuwing hetzelfde zijn als die in bijvoorbeeld Canada en Australië. De verplichte informatie over TNICO wordt vervangen door informatie over de schadelijkheid van tabak(srook). Daarnaast zal op elk pakje informatie over stoppen met roken komen te staan. Bijvoorbeeld middels een verwijzing naar een website of stoppen-met-rokeninfolijn. Misleidende informatie en informatie die een product promoot moeten worden verboden. Ook wordt een halt toegeroepen aan kleine verpakkingen en dunne sigaretten, de zogenaamde kiddy packs. Uniforme pakjes met foto's, zoals sinds 1 december in 2012 in Australië zijn verplicht, worden toegestaan als een lidstaat daartoe over wil gaan.

Doel van deze maatregelen is dat het product er realistischer uit komt te zien. Niet een snoepje of onschuldig product, maar een verslavend product dat schadelijk is voor je gezondheid en zeker niet geschikt is voor kinderen of pubers.

Sigaren, cigarillo's en pijptabak worden uitgezonderd van de gecombineerde waarschuwingen. Gezondheidswaarschuwingen op rookloze tabak moet zichtbaarder worden en op beide kanten worden vermeld. De afmetingen blijven zoals de TPD 2001.

Ons standpunt

We ondersteunen de voorstellen van de Europese Commissie inzake de gecombineerde waarschuwingen die 75% van voor- en achterzijde van sigaretten en shag beslaan. Ook ondersteunen we het verwijderen van de misleidende TNICO gegevens ten gunste van informatie over de schadelijkheid van (tabaks)rook en de standaard informatie over stoppen met roken.

In Nederland mogen pakjes sigaretten niet minder dan 19 stuks bevatten. Maar er zijn wel ontwikkelingen gaande om sigaretten heel dun te maken zodat de verpakking toch een stuk kleiner is. Het is goed om in heel Europa dezelfde eisen aan verpakkingen te

⁵ Bron: presentatie Prof. Dr. Marc Willemsen, CAPHRI, Maastricht

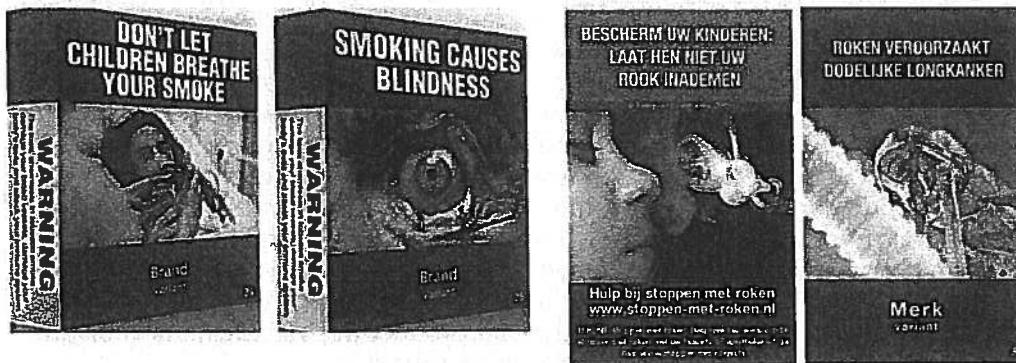
stellen. Daarom ondersteunen we de maatregel om de vorm van het product en de verpakking aan banden te leggen.

Wat de Europese Commissie precies bedoelt met 'misleidende en promotionele' informatie zouden we graag nader gespecificeerd willen zien.

We vinden het jammer dat de TPD het invoeren van uniforme pakjes met foto's naar Australisch voorbeeld aan lidstaten overlaat. Het doel van de Commissie is het product er realistischer uit te laten zien: geen onschuldig product, maar een verslavend product dat schadelijk is voor je gezondheid. Uniforme pakjes met foto's voldoen hier beter aan en maken veel beter duidelijk dat tabaksproducten geen normale producten zijn waartoe jongeren mis- en verleid mogen worden. We hopen van harte dat de Nederlandse overheid wel de nodige maatregelen zal nemen om te voorkomen dat de Nederlandse jeugd begint met roken door de invoering van gecombineerde waarschuwingen de verpakking aan te grijpen om de verpakking tevens uniform te maken.

Afbeelding 3: Sigaretten die op de Nederlandse Markt beschikbaar zijn

Afbeelding 4: Australische Uniforme pakjes met foto's en de Nederlandse variant daarop

Ten slotte wijzen wij ook hier op de uitzondering die de EU voorstelt te gaan maken voor sigaren, cigarillo's en pijp tabak. Deze uitzondering zal er ongetwijfeld toe leiden dat de industrie haar productportfolio dusdanig zal aanpassen dat veel meer producten dan nu het geval is als 'cigarillo's' op de markt gaan komen waardoor ze zonder nieuwe gezondheidswaarschuwingen verkocht kunnen worden. Het is naar onze mening cruciaal dat er geen uitzonderingen op de nieuwe regels komen. Tabaksproducten zijn tabaksproducten.

Traceerbaarheid en beveiliging

De TPD voorziet in een tracking en tracing systeem voor de gehele EU op pakniveau door de gehele logistieke keten. Daarnaast moet op alle producten zichtbare beveiliging worden aangebracht.

Ons standpunt

We zijn blij met een gestandaardiseerd track en trace systeem. Maar we maken ons wel zorgen om de controle op de tabaksindustrie inzake het verweven van data en beheren ervan. Daarnaast is het van belang dat de Europese track en trace overeenkomt met het onlangs aangenomen Illicit Trade Protocol tijdens de Conference of the Parties in Seoel in november 2012. Een belangrijk punt hierbij van is dat het tracking en tracingsysteem niet door de tabaksindustrie zelf wordt verzorgd en beheert, maar een geheel onafhankelijke positie krijgt.

Orale tabak

De TPD voorziet in het behoud van het verbod op snuss (orale tabak) buiten Zweden zoals in 2001 reeds was vastgelegd.

Ons standpunt

Wij ondersteunen deze maatregel van harte.

Verkoop over landsgrenzen heen

De TPD verplicht verkopers die zich bezig willen houden met tabaksverkoop over de landsgrenzen, zoals via internet, dit te melden. Tevens is een leeftijdscontrolesysteem gepland om ervoor te zorgen dat tabaksproducten niet aan kinderen en pubers worden verkocht.

Ons standpunt

Wij ondersteunen deze maatregel van harte.

Nieuwe tabaksproducten en kruidenproducten om te roken

Nieuwe producten die nadat de TPD in werking treedt op de markt worden gebracht moeten ook voldoen aan de TPD maatregelen. Het betreft producten die tabak bevatten maar die niet binnen de huidige omschrijvingen vallen (sigaretten, shag, (water)pijp, sigaar, cigarillo, kauwtabak, snuiftabak of orale tabak). Kruidenproducten om te roken moeten de consument informeren over de gezondheidseffecten. Tevens zijn promotionele of misleidende elementen niet meer op de verpakkingen toegestaan.

Ons standpunt

Wij ondersteunen deze maatregel van harte.

Nicotinehoudende producten

Nicotinehoudende producten die meer dan 2mg nicotine, of een nicotineconcentraat van meer dan 4mg/ml hebben, of die ertoe leiden dat de plasma concentratie 4ng/ml niet overschrijdt, mogen alleen op de markt worden toegelaten als ze als medicijn zijn goedgekeurd op basis van hun veiligheid, kwaliteit en effectiviteit. Nicotinehoudende producten die onder deze grens blijven mogen als consumentenproduct worden verkocht mits ze een gezondheidswaarschuwing bevatten.

Ons standpunt

Wij ondersteunen deze maatregel van harte.

Ten slotte vinden we het een gemiste kans dat de TPD geen maatregelen beschrijft om de zichtbaarheid van tabaksproducten bij de verkoop te beperken. Tabaksproducten behoren in de winkels niet in het zicht van kinderen uitgesteld te worden. Wij pleiten voor een vergaande beperking van de verkooppunten van tabak. Tabak zou enkel nog in tabaksspecialzaken verkocht moeten worden. Tevens pleiten we voor het afschaffen van tabaksautomaten (conform het advies van de Gezondheidsraad uit 1975) en het beperken van de reclamemogelijkheden op verkooppunten. Wij zouden graag zien dat u deze gemiste belangrijke maatregelen wel in het Nederlandse tabaksbeleid zult meenemen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met _____ van KWF
Kankerbestrijding via wfkankerbestrijding.nl.

Wij hopen dat u onze standpunten in uw BNC-fiche mee zult nemen.

Met vriendelijke groet mede namens mijn ondertekende collega's,

i/o

Deze brief is gestuurd namens:

- KWF Kankerbestrijding
- Astma Fonds (binnenkort Longfonds)
- Hartstichting
- Partnership Stop met Roken
- STIVORO
- Clean Air Nederland
- St Rookpreventie Jeugd

Cc: Tweede Kamerleden vaste commissie VWS

Aan:

Ministerie van het bestuur van Economische Zaken:

Ministerie van Financiën.

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport: , Paul Huijts,
, Marjolein Sonnema,**Datum** : 4 januari 2013**Onderwerp** : schriftelijke inbreng voorstel EU tabaksproductenrichtlijn

Geachte relatie,

De Europese Commissie heeft woensdag 19 december jl. een voorstel gedaan voor een herziening van de Tabaksproductenrichtlijn (TPD). De industrie is verheugd dat het voorstel er eindelijk is, zodat alle partijen op een open en transparante wijze kunnen deelnemen aan het debat. Wij laten u in deze notitie onze reactie toekomen op dit voorstel uit hoofde van de Nederlandse tabaksfabrikanten die samen werken in de branchevereniging voor de sigarettindustrie (SSI) en de branchevereniging voor de kerftabaksindustrie (VNK). Onze reactie is afgestemd met VNO-NCW en MKB Nederland die de generieke inslag van deze schriftelijke inbreng ondersteunen.

De Nederlandse tabaksindustrie verzoekt de politiek niet haar ogen te sluiten voor relevante economische, juridische, alsmede sociale aspecten. Ook maakt de industrie zich uitermate veel zorgen over het feit dat de Europese Commissie meer macht naar zich toe wil trekken door in de toekomst zonder democratische controle vooraf zelfstandig meer beperkende maatregelen in te kunnen voeren. In veel TPD voorstellen wordt dit aangeduid als "delegated acts". Hierdoor kan bijvoorbeeld de Europese Commissie op termijn zelfstandig de nicotine gehaltes naar nul verlagen, wat de facto een verbod op tabaksproducten betekent. Daarnaast vragen wij ons af of er voldoende rekening is gehouden met de internationale handelsbelemmeringen die het voorstel met zich mee brengt. Immers alle opmerkingen die hierover zijn gemaakt tijdens de Inter Service Consultatie komen niet terug in het voorstel van de Commissie.

Reactie voorgestelde TPD maatregelen**Algemeen**

Onze algemene reactie is gebaseerd op een vijftal algemene uitgangspunten, te weten:

1. *Effectieve regulering*
2. *Beleidsordeningsprincipe*
3. *Maatschappelijke verantwoordelijkheid*
4. *Economische gevolgen*
5. *Subsidiariteitsbeginsel*

1. Effectieve regulering.

Begrip voor regelgeving op terrein tabak en respecteren van algemene politieke beginselen

De industrie is zich terdege bewust van de noodzaak van regelgeving vanwege de aard van het product, maar vindt dat die regelgeving dient te zijn gericht op gezondheidswinst en bovendien onderbouwd moet zijn met gedegen wetenschappelijk bewijs aangaande de effectiviteit van de maatregelen. De normstelling die in wet- en regelgeving wordt neergelegd moet ons inziens daarom dan ook voldoen aan algemene politieke beginselen en dient derhalve doelgericht, bewezen effectief en proportioneel te zijn. Ook dient regelgeving via reguliere besluitvormingsprocessen tot stand te komen. Door de te vergaande delegatie van wetgeving aan de Europese Commissie ('delegated acts') in het TPD-voorstel is hiervan geen sprake meer. Hierdoor kan de Commissie middels gedelegeerde autoriteit Europese wetgeving of kaderwetgeving aanvullen of wijzigen.

Doordat de voorstellen van de Europese Commissie niet bewezen effectief en proportioneel zijn, komen wij in het verweer door middel van deze schriftelijke inbreng. Voorts vindt u in bijlage I een nadere reactie van de industrie op de beleidsopties voorgestelde TPD-maatregelen in de context van het in juli uitgebrachte RIVM rapport.

2. Beleidsordeningsprincipe

Ondersteunen bestrijden schadelijkheid, maar niet gebaseerd op aantrekkelijkheidsbeginsel

Het TPD-voorstel ademt ons inziens een verkeerde boodschap uit richting bedrijven en investeerders; namelijk dat de Commissie er geen probleem mee heeft om zonder wetenschappelijke basis, maar gebaseerd op niet nader gedefinieerde en tevens subjectieve notie van aantrekkelijkheid de concurrentie te beperken en innovatie de kop in te drukken. Bovendien heeft zij kennelijk geen oog voor de gevolgen voor intellectueel eigendom (de zogeheten IPR-rechten), investeringen en banen. In het bijzonder geldt dit voor sterk vergrote gezondheidswaarschuwingen (75% van het pakje) of de mogelijkheid voor lidstaten tot invoering van 'plain packaging'.

3. Maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Roken is alleen voor de volwassen, goed geïnformeerde roker

Het TPD-voorstel is in beginsel bedoeld om het jeugdroken tegen te gaan en jongeren te ontmoedigen om in aanraking te laten komen met producten die bedoeld zijn voor volwassenen. Het algemene uitgangspunt van de industrie is dat roken alleen voor de volwassen, geïnformeerde consument is. Daaruit volgt dat wij al een decennium lang hebben gepleit voor het verhogen van de leeftijdsgrens en bereid zijn de handhaving daarvan door de detailhandel en de overheid te ondersteunen. De industrie is om die reden dan ook verheugd dat de Staatssecretaris recentelijk heeft laten weten om in navolging voor de alcohol ook over te gaan tot verhoging van de minimumleeftijd voor het verkrijgen van tabak. In Nederland hebben wij als samenleving bepaald dat 18 jaar bij wet de leeftijd is waarop men verondersteld wordt volwassen te zijn. De voorgestelde leeftijdsgrens van 18 jaar wordt door de industrie dan ook ervaren als een effectieve maatregel om het jeugdroken te voorkomen en tegen te gaan. Samen met goede voorlichting voor jongeren en ouders vormt dit een doeltreffender pakket aan maatregelen volgens de industrie in het kader van jeugdroken dan de voorgestelde TPD-voorstellen.

4. Economische gevolgen.

Overall impact van het voorstel op de Nederlandse en Europese markt en gevolgen voor de tabakssector

- *Verdwijnen van volledige segmenten.* De facto verbiedt de Europese commissie complete productsegmenten op basis van subjectieve criteria, zoals bijvoorbeeld het gebruik van menthol in tabaksproducten. Volgens wetenschappelijk advies dat op verzoek van de Europese Commissie in november 2010 is verwerkt in het SCENIHR (Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks) rapport wordt duidelijk aangegeven dat geen enkel additief is gevonden die een verslavende werking heeft. Samen met de eisen die worden gesteld aan het product zelf (sigaret) en de verpakking betekent dit dat een substantieel deel van het Nederlandse producten assortiment niet meer verkocht mag worden (voor sigaretten circa 9,5%). Het argument van de Commissie dat dit met name het roken onder jongeren terug zal dringen wordt niet gestaafd

door feiten (*Special Eurobarometer 385, Attitudes of Europeans towards Tobacco, May 2012, blz. 69, III, par. 1.2. Reasons for starting smoking*). Deze voorstellen hebben niet alleen negatieve gevolgen voor omzetten van tabakswinkeliers maar leiden ook tot marktverstoring, een verlies van banen ook voor de belastinginkomsten door een toename van illegale handel. Immers het is zeer aannemelijk dat dit soort producten dat zullen verdwijnen naar de illegale markt.

- *De facto verbod merkuitingen.* Ook bevat het geboden voor het voeren van grafische en tekstuele waarschuwingen die het overgrote deel van de verpakking zullen beslaan, waardoor de ruimte voor het voeren van merknamen wordt teruggedrongen tot schier onwaarneembare proporties; voor shagverpakkingen zelfs tot ongeveer 5% van het pakje. In combinatie met de ruimte die noodzakelijk is voor de accijnszegel kunnen we stellen dat dit vergelijkbaar is met de invoering van plain packaging.
- *Verhoogd risico op toename illegale handel.* Volgens KPMG die jaarlijks in de Europese lidstaten onderzoekt hoe groot de markt voor illegale en namaakproducten is (STAR report), is de illegale handel in Nederland voor tabaksproducten al vastgesteld op 10%. Door het verdwijnen van volledige productsegmenten op de legale markt en het de facto introduceren van generieke verpakkingen zal deze reeds zorgelijke situatie alleen maar verslechteren. De risico's van onvoorziene criminele activiteiten als gevolg van deze voorstellen, en in het bijzonder van generieke verpakkingen wordt ook onderschreven door het Transcrime Rapport (*Transcrime, Joint Research Centre on Transnational Crime, Università degli Studi di Trento, Crime Proofing the Policy Options for the Revision of the Tobacco Product Directive, January 2012/Bijlage II van deze notitie*).
- *Bestaansrecht bedrijfsleven.* Midden in de ernstigste economische crisis kiest DG SANCO ervoor om geen acht te slaan op de zorgen van duizenden winkeliers, tabaksboeren, midden- en kleinbedrijven, investeerders en consumenten; miljoenen banen en miljarden euro's aan belastinginkomsten staan op het spel door enerzijds het wegvallen van volledige productcategorieën en anderzijds het risico op toename van illegale handel door de invoering van onbewezen speculatieve maatregelen. Specifiek voor de industrie bestaan er ook zorgen ten aanzien van de voorstellen gericht op traceerbaarheid en veiligheidskenmerken. Niet alleen vanwege de gedelegeerde bevoegdheden aan de Commissie als het gaat om de technische standaarden en contracten met derden, maar ook omdat er gesteld wordt dat de in de TPD beoogde tracking and tracing geen integratie beoogt met (bestaande) accijns- en Douanesystemen. De industrie heeft de voorkeur voor één systeem van tracking en tracing ter voorkoming van extra en onnodige handelingen (en daardoor kosten) in de bedrijfsvoering. Wij zijn van mening dat tracking en tracing beheerst wordt door het *WHO-FCTC Protocol to eliminatie illicit trade in tobacco products*, zonder gedelegeerde bevoegdheden voor de Europese Commissie.
- *Vernietiging legitiem eigendom;* het intellectuele eigendom van merken wordt disproportioneel ingeperkt. De zeer grote gezondheidswaarschuwingen en daardoor de facto plain packaging vormen een inbreuk op intellectueel eigendom (TRIPS, WTO TBT Agreement). Dit is in flagrante strijd met het standpunt over intellectueel eigendom dat de Commissie in internationale fora inneemt. De juridische procedures die deze inbreuken binnen en buiten de EU tot gevolg zouden hebben leiden in de toch al slechte economische omstandigheden tot een slecht investeringsklimaat vanwege juridische onzekerheid.

5. Subsidiariteitsbeginsel.

Gezondheidsbeleid dient niet te worden geformeerd d.m.v. de interne markt.

Tijdens de Impact Assessment is herhaaldelijk de vraag gesteld of de Europese Unie bevoegd is om onder de vlag van harmonisering van de interne markt gezondheidsbeleid communautair te mogen voeren. Deze vraag blijft ook in het onderhavige TPD-voorstel onverminderd van kracht. Nederland voert op het gebied van tabaksontmoedigingsbeleid al een stringent en gedegen beleid als het gaat om het heffen van accijnzen, het

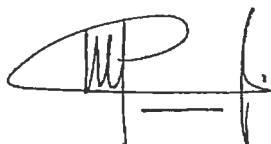
stimuleren van stoppen met roken, de rookvrije horeca en binnen afzienbare tijd ook het verbod aan tabaksverkopen aan jongeren onder de achttien jaar om maar wat voorbeelden te noemen. Daarnaast worden de lidstaten de mogelijkheid gegeven om verdergaande maatregelen in te voeren zoals plain packaging. Dit alles bevordert de interne markt werking allerminst. Van een geharmoniseerde interne markt(werking) is in dat opzicht dan geen sprake meer. Ofwel, de vraag is of Nederland als lidstaat (samen met andere lidstaten van de EU) van de mogelijkheid gebruik wil maken om een *blocking minority* of *majority* te vormen op grond van het subsidiariteitsbeginsel die met voeten wordt getreden door het onderhavige TPD-voorstel. Immers de Minister voor Volksgezondheid heeft op 27 januari 2012 geantwoord aan de Tweede Kamer in verband met een Kamervraag over de FCTC-richtlijnen dat: *"Nederland houdt zich grotendeels aan de aanbevelingen van de WHO. Het is essentieel dat de WHO deze aanbevelingen doet, en dat zij daaropvolgend individueel worden beschouwd op een nationaal niveau. Het Kabinet vindt het belangrijk dat beslissingen op nationaal politiek niveau genomen worden in overleg met de Tweede Kamer. Wij delegeren die politieke vrijheid niet aan de EU of de WHO"*.

Ten slotte

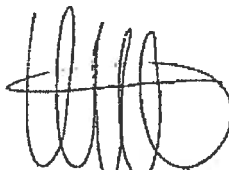
Samengevat kan worden gesteld dat de voorgestelde herziening van de Tabaksproductenrichtlijn volgens de vijf uiteengezette uitgangsprincipes van effectieve regulering, beleidsordeningsprincipe, maatschappelijke verantwoordelijkheid, economische gevolgen en subsidiariteitsbeginsel in onze ogen dient te worden afgewezen. De Nederlandse overheid voert via haar reguliere accijnsverhogingen en brede tabaksontmoedigingsmaatregelen reeds een verantwoord beleid gericht op gezondheidswinst. De voorgestelde maatregelen in de TPD zijn impliciet en expliciet gestoeld op het subjectieve non *evidence based* aantrekkelijkheidsbeginsel. Wellicht ten overvloede; de industrie is zich terdege bewust van de noodzaak van regelgeving vanwege de aard van het product, maar vindt dat die regelgeving dient te zijn gericht op gezondheidswinst en bovendien onderbouwd moet zijn met gedegen wetenschappelijk bewijs aangaande de effectiviteit van de maatregelen. Al deze uitgangspunten zijn niet terug te vinden in het huidige voorstel, zoals ook door het RAND rapport is bevestigd. Voorts heeft de Minister van Volksgezondheid zelf recentelijk gezegd in de Tweede Kamer dat zij en het Kabinet het belangrijk vindt dat beslissingen op nationaal politiek niveau genomen worden in overleg met de Tweede Kamer en dat zij die politieke vrijheid niet delegeren aan de EU. Met het huidige voorstel dat zo breed en alles omvattend ligt de beslissingsbevoegdheid niet meer bij het nationaal parlement. In de toekomst zal dat alleen maar vergroot worden daar de Europese Commissie met dit voorstel, zonder democratische controle vooraf, zelfstandig meer beperkende maatregelen in wil kunnen voeren.

Kortom, wij verzoeken de Nederlandse Regering haar ogen niet te willen sluiten voor de genoemde economische, juridische, alsmede sociale aspecten. Wij doen een indringend beroep op u om deze aspecten mee te wegen bij het bepalen van uw standpunt ten aanzien van de voorgestelde herziening van de TPD.

Met vriendelijke groet,

drs. W.J. Roelofs, Voorzitter SSI

mr. M.M.G.W. van Kessel, Voorzitter VNK

Bijlage I:

Nadere inhoudelijke reactie van de tabaksindustrie op de beleidsopties

De minister van VWS heeft in april 2012 het RIVM rapport "Herziening EU-Tabaksproductrichtlijn 2001/37/EG" aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit rapport was gevraagd door het vorige Kabinet en was bedoeld om een standpunt te kunnen bepalen over de herziening van de EU Richtlijn "betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaksproducten" (2001/37/EG). Tegen de achtergrond van het RIVM rapport heeft de industrie het volgende commentaar op de TPD voorstellen:

- De invloed van visuele gezondheidswaarschuwingen op het aantal rokers

Het RIVM is van mening dat "visuele waarschuwingen sneller worden opgemerkt en dat ze gezondheidsrisico's beter communiceren, een grotere emotionele reactie teweegbrengen en de motivatie van tabaksgebruikers vergroten om te stoppen of te minderen. Ze zijn ook in het bijzonder effectief in het communiceren van gezondheidsrisico's aan semi-geletterden, kinderen en jongeren. Er is echter geen evaluatie geweest van de langetermijneffecten van visuele waarschuwingen. Het is mogelijk dat men gewend kan raken aan visuele waarschuwingen, en dat de bevorderlijke effecten daardoor geheel of gedeeltelijk verdwijnen".

Het is bewezen dat er geen verband is tussen het introduceren van visuele gezondheidswaarschuwingen en lagere aantallen rokers of hogere aantallen rokers die stoppen. Volgens onderzoekers van de publieke gezondheid in het Verenigd Koninkrijk was de invloed op jongeren "verwaarloosbaar". Gegevens over 2012 van de *Speciale Eurobarometer 385* van de Europese Commissie laat zien dat landen met kleine, tekstuele gezondheidswaarschuwingen (Zweden, Finland, Portugal, Nederland) lagere aantallen rokers hebben dan landen met grotere, visuele gezondheidswaarschuwingen (Het VK, België, Roemenië). Er kan dus geconcludeerd worden dat het vergroten van gezondheidswaarschuwingen, met of zonder beelden, de rokersaantallen niet vermindert.

Voorts wordt bovenstaande ondersteund door het recente onderzoek uitgevoerd aan de Universiteit van Maastricht waarin wordt gesteld dat er geen wetenschappelijk bewijs is dat angstaanjagende voorlichting, zoals de bekende waarschuwingen op sigarettenpakjes, effectief is. Ook de in het buitenland gebruikte afschrikwekkende plaatjes, zorgen er niet voor dat mensen minder gaan roken. De plaatjes en waarschuwingen kunnen zelfs een averechts effect hebben: sommige mensen gaan juist meer roken. Angstaanjagende voorlichting kan volgens de onderzoekers alleen effect hebben als mensen overtuigd zijn dat ze hun gedrag ook kunnen veranderen. Massacommunicatie is niet het aangewezen medium om die overtuiging te bewerkstelligen. Een gedragsadvies (zoals een verwijzing naar een hulplijn) is bijvoorbeeld niet voldoende om mensen te sterken in hun overtuiging dat ze dat gedrag zelf ook echt kunnen uitvoeren. Onderzoekers Gjalte-Jorn Peters, Rob Ruiter en Gerjo Kok van de Universiteit Maastricht adviseren dan ook te stoppen met deze vorm van voorlichting. Ze hebben hun bevindingen gepubliceerd in *Health Psychology Review* (Gjalte-Jorn Ygram Peters, Robert A.C. Ruiter & Gerjo Kok (2012): *Threatening communication: a critical re-analysis and a revised meta-analytic test of fear appeal theory*, *Health Psychology Review*, DOI:10.1080/17437199.2012.703527).

- Neutrale verpakkingen zullen rookgedrag niet veranderen

Volgens het RIVM "[zijn] er indicaties dat een neutrale verpakking het product en de beoogde gebruiker minder stijlvol en aantrekkelijk maakt. Dit effect lijkt versterkt te worden door het gebruik van grote, visuele waarschuwingen. Bovendien zijn de waarschuwingen opvallender, lijken ze serieuzer te worden genomen, en worden ze beter onthouden." Het RIVM maakt echter dezelfde fout als vele voorstanders van tabaksregulering bij het speculeren over de vermeende effecten van de onaantrekkelijkheid van neutrale verpakkingen en de opzichtigheid van gezondheidswaarschuwingen op rookgedrag, zoals beginnen of stoppen. Onderzoek en

ervaring laat zien dat maatregelen zoals de relatieve aantrekkelijkheid van pakjes, opzichtigheid van gezondheidswaarschuwingen of zelfs speculatie over toekomstig gedrag niets te maken hebben met het beginnen of stoppen met roken door een persoon.

Zelfs als deze fundamentele leerstelling van wetenschappelijk onderzoek buiten beschouwing wordt gelaten, tonen onderzoeken naar de effectiviteit van neutrale verpakkingen meermaals aan dat deelnemers (waaronder jongeren) geen verschil waarnemen tussen neutrale- en merkverpakkingen wat betreft de prominentie van gezondheidswaarschuwingen, en dat zij in sommige gevallen zelfs de voorkeur gaven aan neutrale verpakkingen ten opzichte van merkverpakkingen. Bijvoorbeeld, in een onderzoek uit 2010 in Nieuw-Zeeland, *"waar grafische gezondheidswaarschuwingen ten minste 50% van de verpakking bedekten of waar minimale merkelementen op waren aangebracht, gaven deelnemers de voorkeur aan neutrale verpakkingen"*.

Verpakkingen zorgen er niet voor dat mensen beginnen met roken. De meeste mensen beginnen met roken als tiener, en zij besluiten om te roken vanwege sociale invloeden. In een verslag van een deskundigenpaneel van Health Canada wordt het volgende uitgelegd: *"de meeste kinderen krijgen hun eerste sigaret van vrienden. De keus gaat niet tussen merken, de keus is simpelweg om te roken of niet te roken. Daarom zijn merk en verpakking zeer kleine factoren in het begin van een rookverslaving. Dit betekent dat het veranderen van de verpakking geen significant effect zal hebben op de beslissing om wel of niet te roken"*. Dit werd bevestigd door een recente enquête van de Eurobarometer, waarin 76% van de Nederlandse deelnemers aangaf te zijn begonnen met roken omdat hun vrienden rookten, 27% aangaf dat het feit dat hun ouders rookten van belang was, en slechts 1% antwoordde dat de verpakking een rol speelde.

Tegelijkertijd zullen neutrale verpakkingen rokers niet helpen met stoppen. Onderzoekers en voorstanders van neutrale verpakkingen zijn het erover eens, dat neutrale verpakkingen geen invloed zullen hebben op huidige rokers. Dit strookt met de literatuur over stoppen met roken, waarin nergens genoemd wordt dat iemand een grotere kans heeft om succesvol te stoppen als zijn/haar sigaretten in een neutrale verpakking worden verkocht.

Tot slot merkt het RIVM op, dat *"de WHO aanbeveelt dat Partijen het gebruik van neutrale verpakkingen overwegen"*. FCTC-richtlijnen zijn niet bindend; het zijn slechts aanbevelingen. De WHO heeft dus een niet-bindende aanbeveling gedaan dat Nederland het gebruik van neutrale verpakkingen slechts overweegt, niet dat Nederland de maatregel daadwerkelijk invoert. De Nederlandse Minister van Volksgezondheid heeft op 27 januari 2012 als antwoord op een Kamervraag gezegd dat de FCTC-richtlijnen, hoewel zij aanbevelingen voor wetgevingen doen aan de Partijen, geen bindend, wetgevend karakter hebben, en dat zij de wetgevende competentie van de Nederlandse regering en Tweede Kamer niet kunnen overschrijden:

"Nederland houdt zich grotendeels aan de aanbevelingen van de WHO. Het is essentieel dat de WHO deze aanbevelingen doet, en dat zij daaropvolgend individueel worden beschouwd op een nationaal niveau. Het Kabinet vindt het belangrijk dat beslissingen op nationaal politiek niveau genomen worden in overleg met de Tweede Kamer. Wij delegeren die politieke vrijheid niet aan de EU of de WHO".

De invloed van bestanddelen op de prevalentie van roken/de schadelijkheid

De RIVM vraagt aandacht voor het feit dat *"er geen bekende kwantitatieve gegevens zijn over het effect van bestanddelen op de gezondheid van rokers of op tabaksconsumptie"*. Gegevens over de consumptie van tabaksproducten tonen inderdaad aan, dat zowel de prevalentie van roken onder volwassenen en jongeren als aantallen rokers die stoppen vergelijkbaar is onder rokers van traditionele, gemengde sigaretten met bestanddelen en rokers van Virginia-sigaretten (zonder bestanddelen). Er is geen bewijs dat rokers zullen minderen of stoppen met roken als zij alleen sigaretten kunnen kopen zonder bestanddelen. De gegevens laten zien, zoals wetenschappers meermaals hebben ondervonden, dat bestanddelen de verslavingsfactor van sigaretten niet vergroten. Volgens een recent onderzoek van Oxford Economics *"wordt de hypothese dat het*

gebruik van bestanddelen in traditionele, gemengde sigaretten hen verslavender maakt (dan sigaretten zonder bestanddelen), of dat dat het moeilijk maakt om te stoppen, niet ondersteund door analyse".

Zoals het RIVM terecht opmerkt, *"vanwege het feit dat de toxiciteit van giftige stoffen die reeds in tabaksrook aanwezig zijn door de verbranding van tabak veel groter is dan die van de meeste toevoegingen, is het belangrijk om te weten of een stof leidt tot verhoogde tabaksconsumptie".* Experts die rookgerelateerde ziektes vergelijken in landen waar vooral Virginia-sigaretten worden gerookt met landen waar vooral gemengde sigaretten worden gerookt, hebben geconcludeerd dat *"[...] verschillen tussen de prevalentie van twee belangrijke ziektes die grotendeels veroorzaakt worden door roken niet verklaard kunnen worden door de populariteit van sigaretten met of zonder bestanddelen in die landen (nu en in het verleden).*

Wat aantrekkelijkheid betreft, is er door onderzoek aangetoond dat rokers van Virginia-merken, die het populairst zijn in het VK, Ierland, Canada, China en vele andere landen, deze merken aantrekkelijker vinden dan merken met toegevoegde bestanddelen.

Consumentenvoorkeuren kunnen niet tot stand gebracht worden of bepaald worden door wetgeving. Aantrekkelijkheid is subjectief en vaag, en kan niet als een reguleringsstandaard dienen voor enig consumentenproduct, inclusief sigaretten. Het SCENIHR heeft ook geconcludeerd dat *"het erg moeilijk is om de rol van individuele toevoegingen te bepalen in het verhogen van de aantrekkelijkheid"* en geeft aan op haar website: *"Toevoegingen lijken het algemene gebruik van tabaksproducten niet te verhogen. Het aantal rokers is stabiel of daalt in de meeste lidstaten van de EU".*

- **Regulering van potentiële alternatieven voor sigaretten**

Onder "Toepassingsgebied van de Richtlijn" wijst het RIVM op het volgende: *"Elektronische systemen voor het toedienen van nicotine zouden minder schadelijk moeten zijn dan [...] [conventionele] sigaretten [...], maar er is niet voldoende onderzoek gedaan om deze hypothese te ondersteunen."* E-sigaretten zijn in feite een nieuw fenomeen: deze toedieningsproducten van nicotine zijn recentelijk in grote hoeveelheden op de markt gebracht in Lidstaten van de EU (LS). Regelgeving voor deze producten is uiteenlopend en niet geharmoniseerd binnen de EU: een aantal LS (bijv. Oostenrijk) reguleren e-sigaretten met nicotine onder de wetgeving voor geneesmiddelen, terwijl andere Lidstaten de verkoop van deze producten toestaan. Als de Europese Commissie voorbij wil gaan aan het gegeven dat gezondheidsbeleid niet als subsidiair wordt beschouwd is het niet meer dan logisch dat potentiële alternatieven voor sigaretten dook onder de geharmoniseerde EU-wetgeving dienen te vallen en de voordelen dienen onderbouwd te zijn door wetenschappelijke gegevens. Niet voor verbranding bedoelde, elektronische toedieningsproducten van nicotine zouden beschikbaar moeten zijn als alternatief voor conventionele sigaretten voor rokende consumenten die niet stoppen, en consumenten zouden feitelijke en onderbouwde informatie moeten krijgen over deze producten.

- **De invloed van snus op rookgewoonten en gezondheid**

Bij het evalueren van de potentiële uitbreiding van het toepassingsgebied van de TPD biedt het RIVM een gedetailleerde bespreking van rookloze tabaksproducten, in het bijzonder snus. Er wordt onder meer naar voren gebracht dat *"rookloze tabaksproducten mogelijk gebruikt zouden kunnen worden als een product voor 'schadevermindering'. Het gebruik van snus brengt minder directe schade toe aan de consument dan roken, zowel voor rokers als meerokers."* Het is onmiskenbaar dat in zowel Zweden als Noorwegen, waar het gebruik van rookloze tabaksproducten is toegenomen tegenover een afgenomen rook-prevalentie, het aantal ziektegevallen dat in verband wordt gebracht met roken ruim onder het Europees gemiddelde zit. Zweden heeft zelfs het laagste aan deze ziekten gekoppelde mortaliteitsniveau in Europa.

Het RIVM vreest dat *"het vergroten van de beschikbaarheid [van snus] zal leiden tot een stijging in het aantal nieuwe tabaksgebruikers, vooral onder jongeren en jongvolwassenen",* en *"dat de markthandel [van snus] het huidige tabaksbeleid zal ondermijnen".* Echter, het bewijs uit Zweden en Noorwegen, waar snus vrijelijk

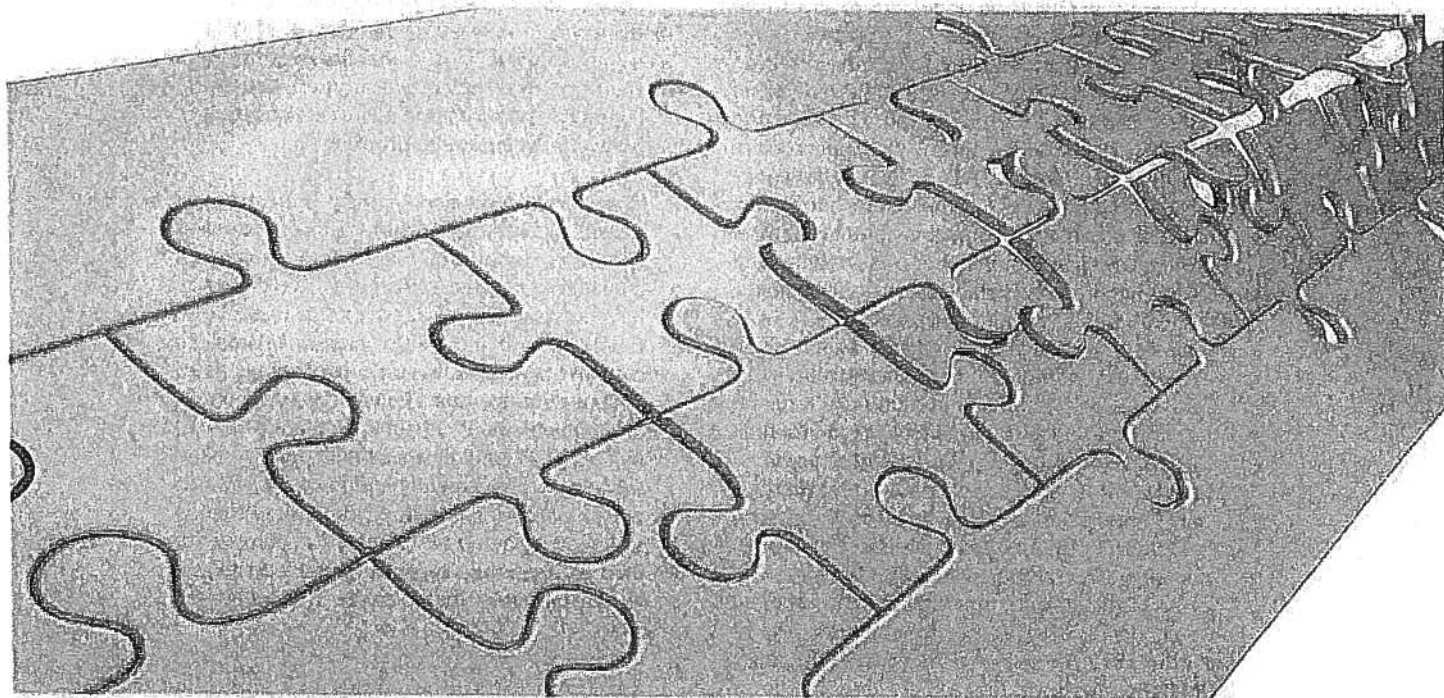
beschikbaar is, ondersteunt deze stelling niet. Het aantal mensen dat in deze twee landen tabak consumeert is over de laatste tien jaar onveranderd gebleven, maar het aantal rokers is in beide landen tot ruim onder het Europees gemiddelde gedaald. De wetenschappelijke commissie van de EU die zich bezighoudt met opkomende en nieuw vastgestelde gezondheidsrisico's, het EU Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks (SCENIHR), gaf aan dat *"de Zweedse gegevens geen aanleiding geven tot de hypothese dat rookloze tabak (bijv. Zweedse snus) leidt tot roken in de toekomst"*. Het Koninklijke College van Artsen duidde *"snus [is] geen veilig product, maar de gezondheidsrisico's zijn minimaal in vergelijking met die van regelmatig roken"*. Het College suggereert dat gebruikers van snus een verminderd risico lopen om een dagelijkse roker te worden, en dat de kans groter is dat zij stoppen met roken. De ervaringen in Zweden en Noorwegen kunnen leiden tot de meest belangrijke stap aangaande het verkrijgen van inzichten in de relatie tussen tabak en gezondheid sinds 1950 en dit zou voor de verantwoordelijke beleidsmakers meer dan genoeg moeten zijn om hierop de aandacht te vestigen. Met het oog op deze gegevens, is het correct en belangrijk dat het huidige verbod op de verkoop van snus, dat geldt in alle EU-lidstaten behalve Zweden, heroverwogen wordt in de context van de revisie van de Richtlijn Tabaksproducten.

- Informatie voor consumenten over toevoegingen en teer, nicotine en koolmonoxideniveaus (TNCO).

Het RIVM suggereert dat de TNCO-percentages op sigarettapakjes vervangen kunnen worden door informatie op de pakjes over andere stoffen in tabaksproducten, en dat daarbij zowel schadelijke als verslavingsverhogende en aantrekkelijkheidsverhogende effecten vermeld moeten worden. Het RIVM vreest bovendien dat sommige consumenten de ISO-waardes van teer, nicotine en koolmonoxide, die volgens de TPD verplicht op alle sigarettapakjes gedrukt moeten worden, niet begrijpen.

Er kan een grote variatie zijn in het toedienen van teer, nicotine en koolmonoxide, afhankelijk van hoe een specifieke persoon een sigaret rookt. Desalniettemin kunnen ISO-waardes consumenten voorzien van een middel om de relatieve waardes van verschillende merken met elkaar te vergelijken. Deze vergelijking kan consumenten zinvolle informatie verschaffen, mits eveneens duidelijk wordt gemaakt dat de exacte waardes afhankelijk zijn van de wijze waarop het product gerookt wordt.

5. Conclusion

The crime proofing of the policy options envisaged for the revision of the TPD suggests that the impact on crime levels of some of the actions foreseen needs further and detailed analysis.

There is clear evidence that **the EU tobacco market is extremely vulnerable to the ITTP (see above, subsection 3.1)**. The European illicit market has been recently estimated as accounting for nearly 10% of total tobacco consumption. It is an exceptionally attractive market, given the high levels of illicit or irregular activities that have been reported, high profitability, and the low risks of detection and sanctions. Moreover, criminals can easily access the tobacco market given the reported frequency of illicit activities occurring at various levels of the market and

opportunities to corrupt law enforcement officials, border agencies, and regulatory officials.

Nevertheless, the available information on the policy options envisaged indicates that **DG SANCO paid almost no attention to the impacts on the ITTP**. As already mentioned, the Rand study on the ITTP commissioned by DG SANCO almost entirely overlooked the possible implications of such options for crime. This is particularly surprising, considering that the European Commission's Impact Assessment Guidelines clearly mention crime, terrorism and security among the social impacts which should be considered during an Impact Assessment. The European Union has repeatedly stressed the importance of developing "smart" or "better" regulation, and the Commission is

committed to improving the overall quality of EU law. Currently, the process of revision of the TPD seems not to comply with these aims and with the Impact Assessment Guidelines.

Overall, given the importance of the illicit trade for the tobacco industry, national governments (from both a revenue and health perspective), and the tobacco control movement, **the lack of available data and reliable studies on the ITTP is surprising.** Most of the actions considered are based on very limited evidence, and the full spectrum of their possible impacts is not taken into account because crime impacts are systematically overlooked. European policy makers and citizens should be better informed about all the possible impacts of European policies. Further research should be conducted on the relation between policy measures and their impact on the ITTP. The choice of the measures should be based on the most complete and multidisciplinary information. The present situation is far from optimal. Some of the actions envisaged (such as generic packaging or the "polluter pays" principle) have never been applied, and their implementation appears to be more a "leap of faith" than "evidence-based" policy-making. Greater caution should be exercised when considering the introduction of new policy measures in the tobacco market. In fact, the ITTP may be likely to reduce or ultimately annul the expected benefits of such measures.

The crime proofing exercise conducted above showed that some of the policy options envisaged carry significant risks of creating unintended opportunities for the illicit trade in tobacco products. In particular, generic packaging, which has never been applied to date (it will be

introduced in Australia only in 2012), appeared to be possibly at risk of the increased counterfeiting of tobacco products. Secondly, the integration of the "polluter pays" principle imposing the health costs of smoking on tobacco manufacturers may bring unprecedented changes in the market. The estimated increases in the final retail prices may significantly boost the demand for cheap, illicit tobacco products. Finally, a display ban may increase the risk of ITTP if no appropriate measure enables consumers clearly and unequivocally to identify legitimate retailers and ensures that retailers only supply legitimate products.

The lack of attention paid by the European Commission to the possible risks of increased ITTP in relation to certain measures considered for the revision of the TPD may have **serious consequences.** An increase in the ITTP will inevitably *jeopardize* tobacco control strategies, increase health damage to European citizens, and reduce tax revenues for governments. Finally, policing of increased ITTP will also result in increased social costs, which will be paid by society as a whole. As discussed above, there are reasons to believe that the ITTP is not a top priority for law enforcement agencies or for citizens in their demands for security and crime control.

Given the difficulties associated with the policing of the tobacco markets by means of traditional crime control strategies, **innovative preventive strategies should be developed by applying approaches such as situational crime prevention or problem-oriented policing.** All the more so, the European regulation should be thoroughly proofed against the risk of creating opportunities for criminals.